

УРОК-КВЕСТ: ПИСЬМЕННИЦЯ З БУКОВИНИ (Ольга Кобилянська) (методична розробка уроку-квесту з української літератури)

*Любов Лацанич, викладач української мови та літератури
професійно-технічного училища №33 смт Великий Березний*

Тема програми: Проблема емансипації в українській літературі.

Тема уроку: Письменниця з Буковини (О.Кобилянська).

Мета уроку:

навчальна – поглибити знання учнів про життя і творчість О.Кобилянської, формувати навички швидко і якісно виконувати певні завдання у групі з метою досягнення кінцевої цілі;

розвиваюча – розвивати активність, комунікабельність, креативність;

виховна – виховувати почуття пошани, поваги до творчої діяльності О.Кобилянської, інтересів до наслідків власної праці.

Тип уроку: урок-квест.

Обладнання: маршрутні листи, конверти з підказками, твори О.Кобилянської.

Хід уроку

I. Організаційний момент

Етап 1: «Візитна картка».

На подвір'ї шикуються команди. Кожна з них має свій колір. Викладач проголошує: «Сьогодні ми прямуємо в інший бік – чарівну Буковину, що народила багато талантів, горде жіноцтво, яке наважилося виступати за свої права. У лавах тих жінок О.Кобилянська».

Кредо команди: «Думати швидко, відповідати точно, розв'язувати правильно».

II. Мотивація навчання учнів

Бесіда:

«Чи знаєте ви, що таке квест?» (означає пошук предметів, пригод або подорож до певної мети через подолання перешкод).

Знайдіть українські відповідники до цього слова (пошук, пригодницька гра або гра-пригода).

Яке за походженням це слово? (англійське).

Етап 2- «На старт! Увага! Руш!».

Після привітання команди отримують маршрутні листи, де за допомогою шифру зашифровані назви станцій, якими будуть подорожувати. Учні розшифровують написи і готуються до початку подорожі.

III. Повідомлення теми та мети уроку

Викладач. Сьогодні на уроці ви маєте можливість стати учасниками справжнього літературного квесту. Наша мета – знайти скарб. Яким, він буде, ми дізнаємося в кінці уроку. А робити ми це будемо за допомогою підказок, які є обов'язковими умовами цього пошуку. Подається умовний сигнал і команди вирушають. На кожній станції за виконані завдання учні отримують жетони.

IV. Актуалізація опорних знань, умінь та навичок

Станція 1. «Хто швидше?»

Літературна вікторина за творчістю О.Кобилянської «Краса і гордість буковинського народу».

1. У якому краї народилася О.Кобилянська? (Буковина).
2. Якою мовою починала писати О.Кобилянська? (Німецька).
3. Які ідеали захоплюють Ольгу Кобилянську? (Краси, потяг до знань й освічене товариство).
4. У якій повісті звучить ідея емансипації жінки? («Вона вийшла заміж», а пізніше дала назву «Людина»).
5. Як називали поетесу? (Гірська Орлиця).
6. Де вперше письменниця поспілкувалась із Лесею Українкою? (на Полтавщині).

7. У якій новелі змальовується життя трьох талановитих дівчат? (*«Меланхолійний вальс»*).

8. Що в перекладі означає «фемінізм»? (*Жінка*).

9. Хто назвав О.Кобилянську «пишною трояндою» в саду української літератури? (*М.Старицький*).

10. Яка тема повісті «Земля»? (*Трагедія братовбивства, що сталася в селянській родині Федорчуків*).

11. Яку проблему порушує О.Кобилянська в повісті «Земля»? (*Влада землі над народом*).

12. Якого значення надає слову «людина» героїня однойменної повісті О.Кобилянської Олена Ляуфлер? (*Віддана, чиста, незрадлива*).

13. В основі якого художнього твору лежить проблема емансипації? (*«Людина»*).

14. Який стиль творчості О.Кобилянської? (*Неоромантизм*).

Станція 2. «Тіньовий театр»

Командам роздають надруковані тексти. Учасникам необхідно прочитати уривок і відгадати персонажа.

«Він був високий ростом, вищий від свого брата, але ніжно збудований, як мати. З лица подобав також на неї і був би гарний, коли б не його безустанно заблуканий погляд, що мав у собі щось зимного й несупокійного. З його ніжного, майже дитинячого обличчя вражав його погляд прикро і відтручував від себе. Очей сих не наслідив він ані від тата, ані від мами. Коли очі Івоніки були дзеркалом самої доброти серця й чесноти, погляду Марійки м'який, звичайно глибокий і зажурений, в усміху несказанно лагідний і гарний, то його очі, великі й сиві, не мали нічого спільного з його дитинячо-молодим обличчям. (*Сава*)

І не саме великий, але плечистий і сильний, а з лица мов у якої дівчини, лише що над устами засіявся вус. Дівчата в селі знали добре, який він був, одначе він держався від усіх так далеко, був такий соромливий і замкнений,

що ніхто не міг про нього сказати, щоб глядів за одною довше, ніж за другою. *(Михайло)*

Була се слабосильна, ще доволі молода жінка з ніжними рисами обличчя, на яким за першим поглядом було пізнати, що тяжка, ненастанна праця й жура, що гнітила її, надали їй п'ятно старості. *(Марія)*

Середнього росту, з темним, як шовк волоссям...на око ніжна, таїла в собі силу та вабила до себе, мов музика, гармонією жіночності. *(Анна)*

Вона погана волошка, циганка. Дивися на її зуби й на її рот! Як клубки з м'яса стоять їй в лиці! Чи вона чим причарувала тебе? Дивися, яка вона погана! Чоло волоссям заросло, а очі, як у чортиці або голодної собаки! *(Рахіра)*

Станція 3. «Скарбничка ерудита»

Потрібно витягнути конверт і скласти паспорт твору «Земля».

1. Жанр – ... *(соціально-психологічна повість).*
2. Тема – ... *(трагедія братовбивства, що сталася в селянській родині Федорчуків).*
3. Ідея – ... *(пошук причин братовбивства, тобто першогріха, зла у світі).*
4. Рік написання – ... *(1902р.).*
5. Присвята – ... *(авторка посвячує повість своєму батькові Юліанові Кобилянському).*
6. Місце, де відбуваються події – ... *(в селі Димці неподалік від Чернівців).*
7. Головні герої – ... *(Івоніка, Марійка (батьки), їхні діти Михайло та Сава, наймичка Анна, циганка Рахіра).*
8. Другорядні персонажі – ... *(батько Рахіри Григорій, селянин Василь Чоп'як, його дружина Докія, донька Парасинка, її чоловік Тодорика, брат Докії Петро).*
9. Зав'язка – ... *(весілля Тодорика й Парасинки, дочки заможного господаря В. Чоп'яка).*

10. Розвиток дії – ... (Михайла Федорчука мають забирати в армію, між Михайлом і Анною розгортається взаємна симпатія; Анна народжує близнят; Сава повертається з в'язниці; діти Анни помирають, вона потрапляє до шпиталю. Михайло пропонує Анні одружитися).

11. Кульмінація – ... (вбивство Михайла в «сусідньому» лісі).

12. Розв'язка – ... (Анна й Петро одружилися; Івоніка таємно від дружини переписав у нотаря частину землі Михайлові – сину Анни й Петра).

13. Символи – ... (образ-символ: «сусідній» ліс; символічний образ: закривавлений заєць, якого убив Сава; символи: крик сови, свічка, що покотилась до ніг Сави під час похорону Михайла).

Станція 4. «Кімната асоціацій»

Учасники гри отримують малюнки, за якими повинні відгадати назву повісті.

(«Земля»)

(«Земля»)

(«Земля»)

(«У неділю рано зілля копала»)

Станція 5. «Кмітливі та творчі»

1. Розгадати кросворд за творчістю О.Кобилянської.

2. Розгадати ребуси слів «Кобилянська», «земля».

3. Розгадування кросворду.

1. Кросворд:

По горизонталі:

2. Стаття, написана у зв'язку зі смертю людини.

6. Звільнення від залежності.

9. Прізвище німецького філософа, ідеї якого вплинули на формування світогляду О.Кобилянської.

11. Назва твору, у якому письменниця розповідає про свою родину.

12. Назва твору письменниці, де показано причину братовбивства.

По вертикалі :

1. Мова, якою були написані перші твори О. Кобилянської.

4. Сучасна країна, на території якої народилася О.Кобилянська.

3. У 1899 році вийшла перша збірка «Покори». Твори якого жанру її становили?

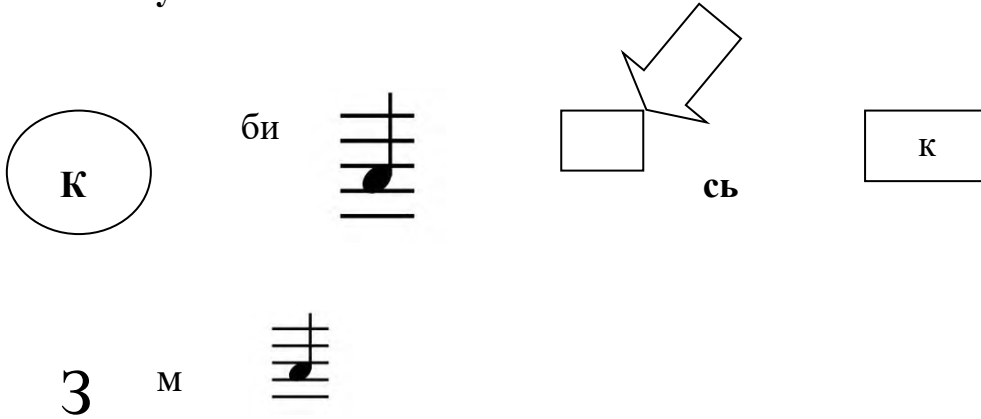
5. Суспільно-культурний рух, метою якого є надання жінкам усіх громадянських прав.

7. Людина, заглиблена у внутрішній світ, ким була О.Кобилянська.

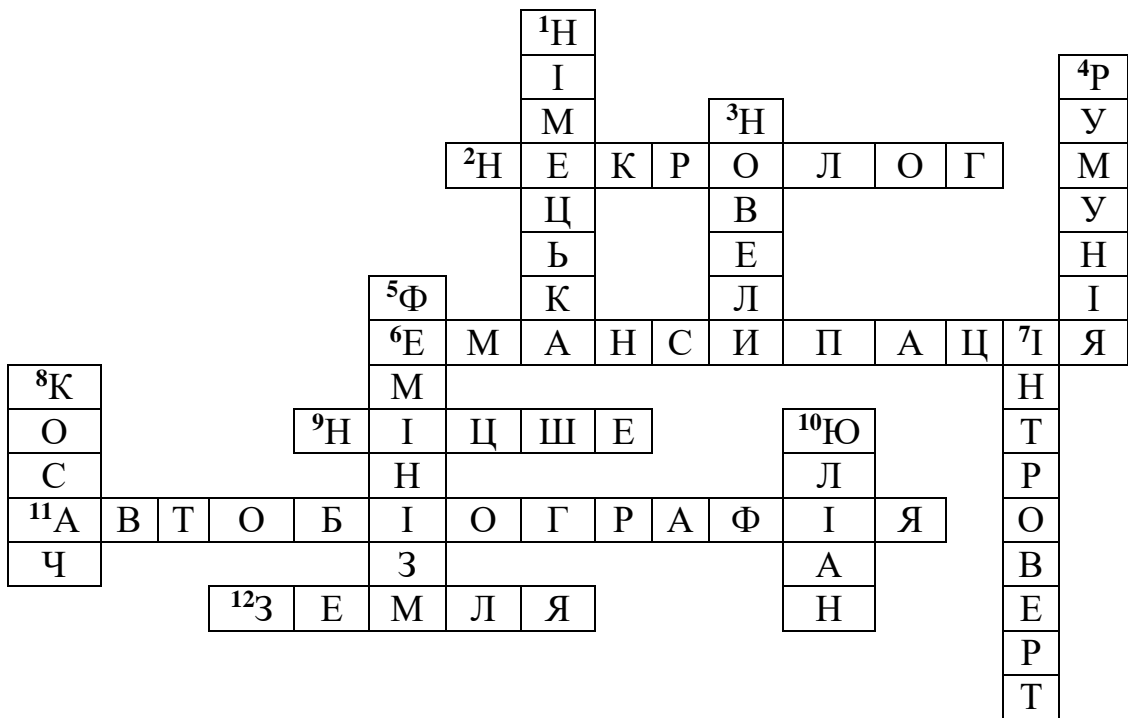
8. Прізвище кращої подруги О.Кобилянської.

10. Ім'я батька О.Кобилянської.

2. Ребуси:

3. Розгадування кросворду:

Станція 6. «Реставрація»

Команди отримують окремі склади. Потрібно скласти вислови і визначити з якого вони твору.

а) Лю, зем, спра, лею, ва, не, пра, страш, ни, на, цьо, ви, ни, тій, ди, ні, яка, будь, з. (*Працьовитій людині будь-яка справа не страшна з землею.*)

б) Зем, дає, все, і, за, ля, рає, би, все. (*Земля дає все і забирає все*).

в) До, ки, ль, зе, ме, ль, й, ка, ро, до, зум, ти, в, Оме, ка. (*Доки земляка, доти й розум в Омелька*).

г) Под, – , без, руж, лю, жя, П ві, бо, це, від, бруд, но, си, ні, ни. (*Подружжя без любові – це брудні відносини. («Людина»*)).

V. Підсумок уроку

Станція 7. «Вільний мікрофон»

Учні записують свої висновки.

1. Я сьогодні...
2. Більш за все мені сьогодні запам'яталось...
3. Найбільше мене вразило...
4. Мені здається, що такі твори навчають...

Викладач. Отже, це була остання станція. Тепер можемо підвести підсумки літературного квесту і оголосити результат – скільки ж балів набрала та чи інша команда.

VI. Домашнє завдання

1. Скласти власний кросворд на тему життя і творчості Ольги Кобилянської.
2. Підготуйте доповідь на тему: «Соціально-психологічні та морально-етичні проблеми – провідна лінія творчості Ольги Кобилянської».

Використані джерела

1. Кобилянська О.Ю. Вибрані твори. – К.: ІНТЕЛЕКТ-АРТ, 2008.
2. Кобилянська О.Ю. Вибрані твори. – К.: Видавництво художньої літератури «Дніпро», 1977.
3. Кобилянська О.Ю. Вибрані твори. – К.: Видавництво художньої літератури «Дніпро», 1983. Т.2.
4. Кобилянська О.Ю. Людина. – К.: Веселка, 2000. – 350 с.
5. Кобилянська О.Ю. Людина. – К.: Видавничо-виробнича фірма «Котигорошко ЛТД», 1994.